

Le deuxième chariot

1. ཤིང་རྩ་གཉིས་པ་ནི།

Le deuxième chariot

Voici une histoire que le Bienheureux conta lorsqu'il séjournait à Śrāvastī.

2. ཟློང་གཞི་མཉན་དུ་ཡོད་པ་ན་བརྒྱགས་ཏི།

Cette histoire [fut contée] alors que le Bienheureux séjournait à Śrāvastī.

À cette époque, après avoir fait une offrande rituelle, un brahmane monta sur un chariot et entra dans la ville, suivi de son entourage et de ses serviteurs. Il ressentit de la joie à la vue du Bienheureux qui rentrait au monastère après avoir fait l'aumône. À ce moment, le Bienheureux sourit.

3. དེའི་ཚེ་བླ་མ་ཟེའི་ཁྱེལ་གྱིས་མཆོད་སྦྱོན་བྱས་ནས་

À cette époque, un brahmane fit une offrande rituelle et

4. ཤིང་རྩ་ལ་ཞོན་ཏི་

il monta sur un chariot et

5. འཁོར་གྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གཡོག་བྱས་ནས་

avec [comme] serviteurs l'assemblée de son entourage,

6. མཉན་དུ་ཡོད་པའི་ནང་དུ་ཆས་སོ། །

il entra dans Śrāvastī.

7. བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱང་མཉན་དུ་ཡོད་པར་བསོད་སྦྱོར་མས་མཛད་

Le Bienheureux, lui aussi, faisait l'aumône à Śrāvastī et

8. མཉན་དུ་ཡོད་པ་ནས་སྤར་གཤེགས་པ་དང་

il rentra de Śrāvastī. Puis,

9. དེ་དག་འབ་སྦྱོར་ནས་

il ressentit de la joie et

10. བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བརྟམས་སོ། །

il regarda le Bienheureux.

11. དེའི་སྐབས་སུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཇུག་

À ce moment, le Bienheureux sourit et

Chaque fois qu'un sourire s'esquisse sur le visage d'un Bienheureux Bouddha, naturellement, des rayons de lumière bleus, jaunes, rouges et blancs sont émis de sa bouche. Certains s'orientent vers le bas, d'autres vers le haut. Ceux qui se dirigent vers le bas vont chez les êtres infernaux de Résurrections, Lignes-Noires, Réunion-et-Écrasement, Pleurs-et-Hurlements, Grands-Pleurs-et-Hurlements, Brûlant, Extrêmement-Brûlant, Tourments-Insurpassables, Couvert-de-Cloques, Cloques-Éclatées, Dents-qui-Claquent, Lamentations, Quel-Froid, Fendu-comme-un-Lotus-Bleu, Fendu-comme-un-Lotus, Fendu-comme-un-Grand-Lotus. Ils rafraîchissent les êtres des enfers chauds quand ils les touchent. Ils réchauffent les être des enfers froids quand ils les touchent. Ainsi, les souffrances de ces êtres sont soulagées.

12. འདིན་མངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་གང་གི་ཚོ་འཛུམ་པ་མཛད་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ།

ceci, quand les Bienheureux Bouddhas sourient, [c'est] la nature [des sourires] que

13. དེའི་ཚོ་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་སྟོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་རྣམས་བྱུང་ནས་

à ces moments, des rayons de lumière bleus, jaunes, rouges et blancs sont émis de sa bouche et

14. ལ་ཅིག་ནི་འོག་ཏུ་འགྲོ་འོ།

certain vont vers le bas.

15. ལ་ཅིག་ནི་སྟེང་དུ་འགྲོ་འོ།

Certains vont vers le haut.

16. འོག་ཏུ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཡང་སོས་དང་ཐིག་ནག་[54b]དང་། བསྐྱས་འཛུམས་དང་། སྤྱ་འབོད་དང་། སྤྱ་འབོད་ཆེན་

པོ་དང་། ཚབ་དང་། རབ་ཏུ་ཚབ་དང་། མནར་མེད་པ་དང་། རྩ་བྱར་ཅན་དང་། རྩ་བྱར་རྩོལ་དང་། ས་^{<«གཡུང་»+སྤྱ>} བམས་མམས་^{<«ཙྰ»+པ།>} དང་། གྱི་ཉུང་བེར་བ་

དང་། ལ་ཆུ་བེར་བ་^{<«གཡུང་»-པ།>} དང་། ལྷ་དཔལ་ལྷར་གས་པ་དང་། སད་མ་ལྷར་གས་པ་དང་། སད་མ་ལྷར་གས་པ་ཆེན་པོར་སོང་ནས།

Ceux qui vont vers le bas vont chez les êtres infernaux de Résurrections, Lignes-Noires, Réunion-et-Écrasement, Pleurs-et-Hurlements, Grands-Pleurs-et-Hurlements, Brûlant, Extrêmement-Brûlant, Tourments-Insurpassables, Couvert-de-Cloques, Cloques-Éclatées, Dents-qui-Claquent, Lamentations, Quel-Froid, Fendu-comme-un-Lotus-Bleu, Fendu-comme-un-Lotus, Fendu-comme-un-Grand-Lotus et

17. ཚ་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཏུ་བསེལ་བར་གྱུར་ཏེ་

ils rafraîchissent les êtres des enfers chauds et

18. འབབ་^{<«གཡུང་»འབུག་>} བོ།

ils les touchent (lit. tombent).

19. གང་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཏུ་ནི་^{<«གཡུང་»«འི་»«འེ་»«སྤྱར་»«ཙྰ»«ཞེས་»-རྒྱ།>} རྩོ་བར་གྱུར་ཏེ་

Ils réchauffent les être des enfers froids et

20. འབབ་བོ།

ils les touchent (lit. tombent).

21. དེས་ན་^{<«གཡུང་»«འི་»«འེ་»«སྤྱར་»«ཙྰ»«ཞེས་»-དེ་ནས།>} སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་^{<«གཡུང་»«འི་»«འེ་»«སྤྱར་»«ཙྰ»«ཞེས་»-གྲོ་ལའི་ཁྱད་པར་རྣམས་སྡེ་ཞིལ་^{<«སྤྱར་»གཞིལ།>} བར་}

གྱུར་ཏེ།

Ensuite, les souffrances particulières de ces êtres sont amenuisées.

« Que se passe-t-il ? se demandent ces êtres. Serions-nous morts ? Serions-nous né ailleurs ? »
Alors, le Bienheureux Bouddha leur fait voir une émanation afin qu'ils ressentent de la dévotion.
Ils la voient et pensent : « Hé ! Nous ne sommes ni morts ni nés ailleurs. C'est cet être que nous voyons pour la première fois qui a soulagé nos souffrances par sa présence. » La joie parfaite qu'ils ressentent à l'égard de cette émanation épuise les actions qui les avaient tirés vers les mondes infernaux, qu'ils quittent pour naître chez les dieux ou les hommes, où ils pourront appréhender les vérités.

22. དེ་ནས་དེ་དག་འདི་སྣམ་དུ་སེམས་ཏེ།

Ensuite, ils pensent ceci : «

23. གེ་

Hé !

24. ཅི་

Qu' [en est-il] ?

25. བདག་ཅག་འདི་ནས་ཤི་འཕྲོས་སམ་

Sommes-nous morts et partis de cet endroit ?

26. འོན་ཏེ་གཞན་དུ་སྐྱེས་སམ་སྐྱེས་མོ།

Ou bien sommes-nous nés ailleurs ? »

27. དེ་ནས་དེ་དག་དང་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུལ་པ་འབྱེད་པར་མཛད་དེ།

Ensuite, pour développer leur dévotion, le Bienheureux émet une émanation et

28. དེ་དག་གིས་སྐུལ་པ་མཐོང་ནས་

ils voient cette émanation et

29. འདི་སྐྱེས་དུ་སེམས་ཏེ།

ils pensent ceci : «

30. གྱེ་མ་ <«གཡུང་» «ལི་» «ཤེ་» «རྣང་» «ཙྰ་» «ཞོལ་» —ས།>

Quelle merveille !

31. ཅི་

Qu' [en est-il] ?

32. བདག་ཅག་ནི་འདི་ནས་ཀྱང་གི་འཕྲོས་པར་མ་ཁྱུར་ལ་

Nous ne sommes pas morts ni partis de cet endroit. De plus,

33. གཞན་དུ་ཡང་ <«གཡུང་» «ཤེ་» —ཡང་།> མ་སྐྱེས་མོད་གྱི་ <«གཡུང་» «ཤེ་» གྱིས།>

nous ne sommes pas nés ailleurs, mais

34. འོན་ཀྱང་སྔོན་མ་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་སྣང་བ་འདིའི་མཐུས། བདག་ཅག་གི་ <«གཡུང་» «ཤེ་» གྱིས།> གཞོད་པའི་བྱད་པར་རྣམས་ཅེ་ཞིལ་བ་ར་ཁྱུར་ཏོ་ <«གཡུང་» རོ།>
སྐྱེས་མོ།

pourtant, cet être que nous voyons et qui n'était pas apparu avant, c'est grâce à lui que les particularités de nos maux sont amenues. »

35. དེ་ནས་དེ་དག་སྐུལ་པ་ལ་སེམས་མཛོན་པར་ <«ཞོལ་» བ།> དག་འབར་ཁྱུར་ནས་

Ensuite, ils sont emplis d'une joie entière pour cette émanation et

36. སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་ <«ཙྰ་» བཟ།> སྔོང་བར་འབྱུར་བའི་ལས་དེ་ཟད་དེ་

ils épuisent les actions qui leur font faire l'expérience des êtres des enfers et

37. ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་དུ་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་ <«གཡུང་» གཞོད།> དུ་རུང་བར་འབྱུར་བ་དེར་ཉིང་མཆོམས་འཛིན་པར་འབྱུར་རོ།

ils passent la lisière [de leur prochaine vie] chez les dieux et les hommes où ils pourront appréhender (lit. seront des réceptacles pour) les vérités.

Les rayons de lumière qui se dirigent vers le haut vont chez les dieux des Quatre Grands Rois, des Trente-Trois, de Sans-Affrontement, de Tuṣita, de Délices-des-Productions, de Appropriation-des-Productions-d'Autrui, du monde de Brahmā, des Prêtres-de-Brahmā, de Grand-Brahmā, de Lueur, de Lumière-Infinie, de Lumière-Claire, de Petite-Vertu, de Vertu-Infinie, de Vertu-Étendue, de Sans-Nuages, de Naissance-des-Vertus, de Grands-Fruits, de Grandeur-Moindre, de Sans-Affliction, de Vision-Excellente, de Vision-Inouïe, et de Culminant. Ils y font résonner les sons de l'impermanence, de la douleur, de l'absence d'existence et de l'absence de moi.

38. སྔེད་དུ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་རྣམས་དང་། སུམ་ཅུ་ <«གཡུང་» «ལི་» «ཤེ་» བཟ།> ཙྰ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འཐབ་བལ་རྣམས་དང་།

དག་འཕྲན་རྣམས་དང་། འཕྲུལ་དག་འཕྲན་རྣམས་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་རྣམས་དང་། ཚངས་རིས་རྣམས་དང་། ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་རྣམས་དང་།

ཚངས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། འོད་རླུང་རྣམས་དང་། ཚད་མེད་འོད་རྣམས་དང་། འོད་གསལ་ <«གཡུང་» བཟ།> རྣམས་དང་། དག་རླུང་རྣམས་དང་། ཚད་མེད་དག་

རྣམས་དང་། དག་རྒྱས་རྣམས་དང་། སྤྱིན་ <«གཡུང་» སྤྱིས།> མེད་རྣམས་དང་། བསོད་ནམས་སྐྱེས་རྣམས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་ <«ཙྰ་» བ།> རྣམས་དང་། མི་ཆེ་བ་

<«གཡུང་» «ཤེ་» བ།> རྣམས་དང་། མི་གདུང་བ་རྣམས་དང་། གྲུ་ལོ་སྣང་རྣམས་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་རྣམས་དང་། [55a] འོག་མིན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་སོང་ནས་

ནས་

Ceux qui vont vers le haut vont chez les dieux des Quatre Grands Rois, ceux du monde des Trente-Trois, ceux de Sans-Affrontement, ceux de Tuṣita, ceux de Délices-des-Productions, ceux de Appropriation-des-Productions-d'Autrui, ceux du monde de Brahmā, ceux des Prêtres-de-Brahmā, ceux de Grand-Brahmā, ceux de Lueur, ceux de Lumière-Infinie, ceux de Lumière-Claire, ceux de Petite-Vertu, ceux de Lumière-Infinie, ceux de Vertu-Étendue, ceux de Sans-Nuages, ceux de Naissance-des-Vertus, ceux de Grands-Fruits, ceux de Sans-Grandeur, ceux de Sans-Affliction, ceux de Vision-Excellente, ceux de Vision-Inouïe, et jusqu'à chez ceux de Culminant et

39. མི་རྟག་པ་ <«འོ་»+རྟག་པ་> དང་། ལྷ་ག་བསྐྱེད་པ་དང་། རྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་སྐྱུ་སྐྱོགས་མོ་ <«ཞེས་»སྐྱོགས་མོ་> 11

font résonner les sons de l'impermanence, de la douleur, de l'absence d'existence et de l'absence de moi.

Deux versets sont aussi proclamés :

Faites l'effort de vous retirer du monde;

Appliquez l'enseignement du Bouddha.

Comme un éléphant dans une hutte d'argile,

Détruisez les hordes du seigneur de la mort.

Celui qui, pratique avec soin

Vinaya, le noble Dharma,

Abandonne la roue des naissances,

Puis épuise toutes les souffrances.

40. ཆོག་པ་སྤྱུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱང་རྫོད་ <«སྤྱུ་»བཅད་> པར་བྱེད་དེ།

Deux versets sont aussi proclamés :

41. དེས་པར་འབྱུང་བ་བརྩམ་པར་གྱིས། 1

Faites les efforts pour vous retirer du monde.

42. སངས་རྒྱུས་བསྟན་ལ་སྦྱར་བར་ <«གཞུང་»-བར་> གྱིས། 1

Appliquez l'enseignement du Bouddha.

43. འདས་བྱུ་འཁྱིམ་ལ་གླང་ཆེན་བཞིན། 1 འཆི་བདག་ལྷེ་ནི་གཞོམ་པར་གྱིས། 1

Comme un éléphant dans une maison en argile, détruisez les armées (lit. groupes) du seigneur de la mort.

44. གང་ཞིག་ཆོས་འདུལ་འདི་ཉིད་ལ། 1 བག་ཡོད་སྦྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི། 1 སྤྱི་བའི་འཁོར་བ་རབ་སྤངས་ནས། 1

Celui qui pratique (lit. se conduit) avec soin ce Dharma du Vinaya, abandonnera la roue des naissances et

45. ལྷ་ག་བསྐྱེད་ཐད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། 1 ཞེས་

épuisera les souffrances,

46. རྫོད་ <«སྤྱུ་»བཅད་> པར་བྱེད་དོ། 1

fut-il proclamé.

Ainsi, ces rayons de lumière font le tour du trichiliocosme et reviennent vers le Bienheureux. S'il a l'intention de révéler des actions passées, ils disparaissent par l'arrière du Bienheureux. S'il a l'intention de révéler des actions futures, ils disparaissent par l'avant de son corps. S'il a l'intention de révéler une naissance dans les enfers, ils disparaissent dans ses plantes des pieds. S'il a l'intention de révéler une naissance chez les animaux, ils disparaissent dans ses talons. S'il a l'intention de révéler une naissance chez les esprits affamés, ils disparaissent dans ses gros orteils.

S'il a l'intention de révéler une naissance chez les humains, ils disparaissent dans ses deux genoux. S'il a l'intention de révéler une naissance comme monarque universel établi par la force, ils disparaissent dans la paume de sa main gauche. S'il a l'intention de révéler une naissance comme monarque universel, ils disparaissent dans la paume de sa main droite. S'il a l'intention de révéler une naissance chez les dieux, ils disparaissent dans son nombril. S'il a l'intention de révéler un éveil des auditeurs, ils disparaissent dans sa bouche. S'il a l'intention de révéler un éveil des bouddhas solitaires, ils disparaissent dans le poil lové entre ses sourcils. S'il a l'intention de révéler un éveil complet et parfait, ils disparaissent dans sa protubérance crânienne.

47. དེ་ནས་འོད་ཟེར་དེ་དག་གིས་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སྒྲོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བསྐྱར་ནས་

Donc, ces rayons de lumière font le tour du trichiliocosme (lit. le monde de l'étendue du grand millier des trois mille) et

48. བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་ཕྱི་བཞིན་འབང་སྟེ།

ils reviennent vers (lit. suivent) le Bienheureux et

49. གཤམ་ཏི་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་འདས་པའི་ལས་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི།

si le Bienheureux a l'intention de révéler des actions passées,

50. བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་སྐྱམ་ལོགས་སུ་མི་སྣང་བར་འབྱུར་རོ། །

ils disparaissent par l'arrière du Bienheureux.

51. མ་འོངས་པའི་ལས་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་

S'il a l'intention de révéler des actions futures,

52. མདུན་ལོགས་སུ་མི་སྣང་བར་འབྱུར་རོ། །

ils disparaissent par l'avant.

53. སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བར་ <«གཡུང་»བར། «ཞེལ་»བསྐྱེ་བར།> ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་

S'il a l'intention de révéler une naissance dans les enfers,

54. ཞབས་གྱི་མཐིལ་དུ་མི་སྣང་བར་འབྱུར་རོ། །

ils disparaissent dans les plantes des pieds.

55. དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་

S'il a l'intention de révéler une naissance chez les animaux,

56. ཞབས་གྱི་རྩྭ་པར་མི་སྣང་བར་འབྱུར་རོ། །

ils disparaissent dans les talons.

57. ཡི་དགས་སུ་སྐྱེ་བར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་

S'il a l'intention de révéler une naissance chez les esprits affamés,

58. ཞབས་གྱི་མཐེ་བོར་མི་སྣང་བར་འབྱུར་རོ། །

ils disparaissent dans le gros orteil.

59. མིར་སྐྱེ་བར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་

S'il a l'intention de révéler une naissance chez les humains,

60. དུས་མོ་གཉིས་སུ་མི་སྣང་བར་འབྱུར་རོ། །

ils disparaissent dans les deux genoux.

61. སྟོབས་གྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་

S'il a l'intention de révéler une naissance comme monarque universel établi par la force,

62. ཕྱག་གཡེན་པའི་མཐིལ་དུ་མི་སྣང་བར་འབྱུར་རོ། །

ils disparaissent dans la paume de la main gauche.

63. འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་

S'il a l'intention de révéler une naissance comme monarque universel,

64. ཕྱག་གཡས་པའི་མཐིལ་དུ་མི་སྣང་བར་འབྱུར་རོ། །

ils disparaissent dans la paume de la main droite.

65. ལྟ་བུ་བར་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler une naissance chez les dieux,
66. ལྟ་བར་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།
ils disparaissent dans le nombril.
67. ལྟ་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler un éveil des auditeurs,
68. ཞལ་དུ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།
ils disparaissent dans la bouche.
69. རང་སངས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler un éveil des bouddhas solitaires,
70. སྒྲིན་མཚམས་ <«གཡང་» «ཤེ» «མཚམས།»> ཀྱི་མཛོད་སྤྱར་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།
ils disparaissent dans le poil [lové] entre les sourcils.
71. སྒྲིན་མཛོད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་སྟོན་པར་བཞེད་ན་ནི་
S'il a l'intention de révéler un éveil complet et parfait,
72. དབྱའི་གཙུག་ཏྱར་དུ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།
ils disparaissent dans l'uṣṇīṣa.

Les rayons de lumière tournèrent trois fois autour du Bienheureux et disparurent dans le poil lové entre ses sourcils. L'honorable Ānanda joignit les mains et s'adressa au Bienheureux :

« S'élancent de votre bouche d'innombrables rayons
De lumière bariolée, dans toutes les directions.
Ils parcourent l'espace, ils illuminent tout
Comme le soleil ardent qui irradie partout. »

73. དེ་ནས་འོད་ཟེར་དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ཏེ་
Donc, ces rayons de lumière tournèrent trois fois autour du Bienheureux et
74. བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྒྲིན་མཚམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱར་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ་ <«གཡང་» «ཤེ» «འགྱུར་རོ།»> ||
ils disparurent dans le poil [lové] entre ses sourcils.
75. དེ་ནས་ཆོད་དང་ལྷན་པ་ཀྱན་དགའ་[55b] བོས་ <«གཡང་» «ཤེ» «གློ་»> ཐལ་མོ་སྤྱར་ཏེ་
Ensuite, l'honorable Ānanda joignit les mains et
76. བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཞུས་པ།
demanda au Bienheureux : «
77. ཆོན་སྒྲ་སྟོར་གིས་སྤེལ་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཅན། ། མང་པོ་ཞལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་བྱང་བར་གྱུར། །
De nombreux et divers [rayons] formés de mille couleurs différentes
apparaissent de la porte de votre bouche.
78. དེ་ཡིས་ <«གཡང་» «ཤེ» «འགྱུར། དེ་ཡིས། «ཏུ» བྱས། དེ་ཡི།»> ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་སྤྱར་བར་བགྱིས། །
Ils illuminent partout dans toutes les directions,
79. ཉི་མ་ཤར་བས་ཇི་ལྟར་བགྱིས་པ་བཞིན། །
comme le fait le soleil qui brille. »

Il demanda ensuite :

« Ils ne sont ni sauvages, ni arrogants, ni malcontents;
D'eux provient tout le bien, toute la noblesse de tous les êtres,

Sans raison, les Bouddhas, les Victorieux ne montrent pas
 Leur sourire blanc, comme la conque, comme la racine du lotus.
 Votre esprit stable voit qu'à présent, c'est le moment.
 Dispersez donc les questionnements des pratiquants.
 Le doute les ronge, ô Souverain des Conquérants,
 Répandez donc vos propos stables et bienfaisants.
 Immuables, comme l'océan, comme la reine des montagnes,
 Sans raison, les Protectors, les Éveillés ne sourient pas.
 La raison, ô grand Héros, du sourire qui est le vôtre,
 Veuillez donc l'exposer à ceux qui boivent toutes vos paroles.
 Votre verbe retentit, comme le cri du dragon,
 Votre regard est celui d'un meneur souverain.
 Veuillez nous révéler tout le bien que l'on tire
 Des offrandes que l'on fait au plus suprême des êtres.

80. ཡང་ཚེགས་སུ་བཅད་དེ་

Puis, en vers,

81. གསོལ་པ།

il demanda : «

82. ཚོད་དང་བླ་ཞིང་རྒྱགས་དང་མི་དབྱེས་ <«གཡུང་»བགྱིས། «ཤེ»དགྱིས།> སྤངས་པ་ཡིས། ། སངས་རྒྱས་འགྲོ་བ་དག་གི་དཔལ་པོའི་རྒྱར་ལྷུང་པ། ། རྒྱལ་བ་དག་
 ལུབ་རྣམས་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་མ་མཆིས་པར། ། སད་མའི་ཕྱ་དང་དྲུང་ <«གཡུང་»དྲུག་> མདོག་ལྷ་བུའི་འཛུམ་མི་སྟོན། །

Exempts de bestialité (lit. état sauvage), débarrassés de l'arrogance et du mécontentement, les bouddhas qui sont la source de ce qui est noble pour les êtres, les vainqueurs, eux qui vainquent les ennemis, ne montrent pas sans cause ni condition leur sourire blanc comme la racine de lotus et la couleur de la conque.

83. བརྟན་པོ་ཉིད་གྱི་སྟོ་ཡིས་དུས་བབ་མཁྱེན་ལགས་ན། །

[Votre] esprit qui est la stabilité elle-même sait que le moment est venu. Donc,

84. དགེ་སྦྱོར་ <«གཡུང་»«ལེ»«ཤེ»«རྒྱུ»«ཙོ»«ཞོལ་»སྦྱོར།> རྒྱལ་དབང་ཉན་པ་སོམ་ཉི་འཛུམ་བ་རྣམས། ། ལུབ་པ་བྱ་མཚོག་གི་ནི་གསུང་མཚོག་བརྟན་པ་དང་། །

བཟང་པོ་དག་གིས་ཐེ་ཚོམ་སྦྱེས་པ་བསལ་བར་གསོལ། །

Veuillez disperser les questionnements des pratiquants (lit. śramaṇa) pris par (lit. qui ont) les doutes qui [vous] écoutent, Souverain des Vainqueurs, par vos paroles suprêmes qui sont stables et bienfaisantes (lit. nobles).

85. རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་དེ་རྒྱལ་ལྷ་བུར་བརྟན་ <«གཡུང་»«ཤེ»བརྟན། «ཙོ»བརྟན།> པ་ཡི། ། མགོན་པོ་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་ན་ད་ <«གཡུང་»གྱིན་འདལ། «ཙོ»གྱིན་པ། «ཞོལ་»གྱིན་པ།> འཛུམ་མི་སྟོན། །

Les parfaits Bouddhas, les protecteurs qui sont aussi stables que l'océan et la reine des montagnes, ne montrent pas leur sourire sans raison.

86. གང་གི་དོན་དུ་དཔལ་འབྱོར་པ་སྟོན་མཛད་པ། ། དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་སྦྱོ་ <«གཡུང་»«ཤེ»སྦྱོ།> བོ་ཕལ་ཆེན་ <«གཡུང་»ཆེན། «ཤེ»ཆེན།> ཉན་པར་འཛུམ། །

La raison pour laquelle [vous], Héros, avez montré votre sourire, ceci, d'innombrables personnes aimeraient l'entendre de vous.

87. འབྲས་སྒྲ་ལྷ་བུའི་གསུང་ལྡན་པ། ། རྒྱ་མཚོག་ལྷ་བུའི་ལྷ་སྤངས་ཅན། ། མི་མཚོག་མཚོད་པ་བབྱིད་པ་ཡི། ། འབྲས་བུ་ཅིར་ <«གཡུང་»ཅི།> འབྱུང་ལུང་བསྟན་གསོལ། །

[Vous] qui possédez un verbe semblable au [tonitruant] cri (lit. son) du dragon, qui avez un regard semblable à un chef de troupeau, veuillez révéler comment se montre (lit. devient) le résultat de faire des offrandes au suprême des humains.

Vénérable, les Tathāgatas, les Arhats, les complets et parfaits Bouddhas ne montrent pas leur sourire sans cause et sans condition. Quelle est donc la cause de votre sourire ? Quelles en sont les conditions ?

88. བརྩན་པ་

Vénérable,

89. དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་རྒྱ་མ་མཆིས་ཀྱིན་མ་མཆིས་པར་འཛུམ་པ་སྟོན་པར་མི་མཛད་ན།
les Tathāgatas, les Arhats, les complets et parfaits Bouddhas ne montrent pas leur sourire sans cause et sans condition. De ce fait,

90. བརྩན་པ་

Vénérable,

91. འཛུམ་པ་མཛད་པའི་རྒྱ་གང་ལགས་

quelle est la cause de votre sourire ?

92. ཀྱིན་གང་ལགས།

Quelle en sont ses conditions ? »

— Ānanda, il en est ainsi, répondit le Bienheureux. Il en est ainsi. Effectivement, Ānanda, les Tathāgatas, les Arhats, les complets et parfaits Bouddhas ne montrent pas leur sourire sans cause et sans condition. As-tu vu le brahmane qui a ressenti de la joie envers le Tathāgata quand il l’a regardé ?

— Vénérable, je l’ai vu.

93. བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།

Le Bienheureux dit : «

94. ཀྱུན་དགའ་ལོ་

Ānanda,

95. དེ་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །

c’est comme ceci.

96. དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཏེ།

C’est comme ceci. De plus,

97. ཀྱུན་དགའ་ལོ་

Ānanda,

98. དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་
མི་མཛད་དོ། །
« གཡང་ » « ལི་ » « ལེ་ » « ལྷ་ » « ཅོ་ » « ཞོ་ » — ནི། > རྒྱ་མེད་ཀྱིན་མེད་པར་འཛུམ་པ་

les Tathāgatas, les Arhats, les complets et parfaits Bouddhas ne montrent pas leur sourire sans cause et sans condition.

99. ཀྱུན་དགའ་ལོ་

Ānanda,

100. རྩྱད་ཀྱིས་བྲམ་ཐེ་གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེས་ནས་

as-tu vu le brahmane qui fut empli de joie envers le Tathāgata et

101. བལྟས་པ་མཐོང་ངམ་

qui l’a regardé ? »

102. བརྩན་པ་

« Vénérable,

103. མཐོང་ལགས་སོ། །

je l’ai vu. »

— Ānanda, continua le Bienheureux, grâce à cette racine vertueuse, ce brahmane ne tombera pas dans les mondes inférieurs pendant treize éons. De plus, bien qu'il continuera d'errer dans le cycle des existences, il ne cessera de naître parmi les hommes et les dieux. Finalement, il naîtra en tant qu'homme, se retirera du monde, puis, sans instructeur ni instruction, il intégrera les trente-sept éléments qui dirigent vers l'éveil. Ainsi, il manifestera l'éveil des bouddhas solitaires et sera connu comme Joie le bouddha solitaire. Voici ce qu'il tirera à long terme de ses offrandes. »

104. ཀུན་དགའ་ལོ་

« Ānanda,

105. བསྐྱེད་པའི་ནི་དགའ་བའི་རྩ་བ་འདིས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ལོག་པར་ལྷུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།

ce brahmane, grâce à cette racine vertueuse, ne tombera pas dans les conditions contraires pendant treize éons et

106. བསྐྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ལྷ་རྣམས་དང་མི་^{<«ལྷ་»«རྣམས་དང་མི»} རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་^{<«རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་»} ཞིང་།

pendant treize éons, il passera la lisière [de sa prochaine vie] parmi les dieux et les hommes et

107. འཁོར་བར་གྱུར་ནས་

il tournera [dans ces naissances], puis

108. སྲིད་པ་ཐ་མ་དང་གནས་ཐ་མ་ལ་མིར་སྐྱེ་བ་ཐོབ་ཏེ།

il obtiendra une naissance humaine lors de sa dernière existence et dans le dernier endroit [qu'il connaîtra] et

109. རབ་ཏུ་འགྱུར་བར་འགྱུར་ལ་

il se retirera du monde et

110. དེས་སློབ་དཔོན་[56a]མེད་པ་མན་ངག་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་འབྲུན་པའི་ཚོས་སུམ་ཅུ་ཙྰ^{<«གཞན་»«ལྷ་»བཅུ་གྟེ་«ལྷ་»ཅུ་གྟེ་»} བདུན་མངོན་དུ་
བྱས་ནས་

sans instructeur et sans instructions, il intégrera les trente-sept éléments qui correspondent à la direction de l'éveil et

111. རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ།

il manifestera l'état de l'éveil des bouddhas solitaires et

112. རང་སངས་རྒྱས་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།

il deviendra le bouddha solitaire Joie.

113. དེའི་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ནི་དེ་ཡིན་ནོ།།།

Ceci est ce qu'il a obtenu de la générosité.